

**ERDI MAILAKO HEZIKETA ZIKLOETAN SARTZEKO PROBA. 2019**

31/2019 EBAZPENA, otsailaren 1ekoa

21-05-2019

**NATUR ZIENTZIAK**

**KALIFIKAZIOA**

**DEITURAK** .....

**IZENA** .....

**NAN/AIZ** .....

**1.- a) Osatu ezazu magnitudeen ondoko taula, eta bakoitzean adierazi unitatearen izena Nazioarteko Sisteman eta unitatearen sinboloa (0,1 zuzen erantzundako magnitude bakoitza)**

| Magnitudea  | Unitatearen izena Nazioarteko Sisteman | Unitatearen sinboloa |
|-------------|----------------------------------------|----------------------|
| Masa        |                                        |                      |
| Luzera      |                                        |                      |
| Azalera     |                                        |                      |
| Denbora     |                                        |                      |
| Dentsitatea |                                        |                      |

**b) Magnitude gisa duen edukierari eta neurriari buruz... ebatzi ezazu unitate aldaketaren gaineko problema hau, eta erakutsi eragiketak eta soluzioa: (0'5 )**

*Pastel baten errezetak adierazten du honako hau behar dugula: 0,25 litro esne, 12,5 cl esnegain, 75 ml txokolate likido eta 0,003 dal gurin desegin.*

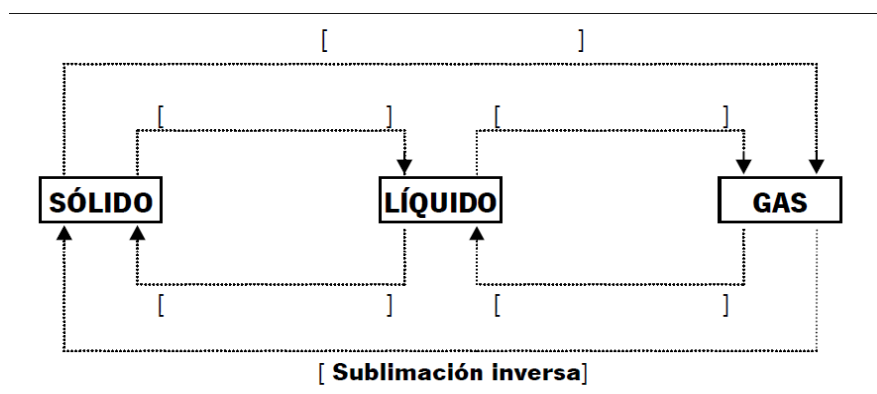
*Zein da erabiliko dugun ontziak izan behar duen gutxieneko edukiera (dezilitrotan -dl- adierazia)?*

31/2019 EBAZPENA, otsailaren 1ekoa

21-05-2019

**NATUR ZIENTZIAK**

2.-Egoera-aldaketei buruzko eskema osa ezazu, parentesien artean dauden hutsuneak betez bakoitzak duen izenarekin, adibidean bezala: (0,1 zuzen erantzundako izen bakoitza)



3.-Ondoko taulan ornodunen ezaugarri orokor batzuk daude. Esan ezazu eskuineko zutabean ezaugarri horiek zeinenak diren (arrainak, anfibiaok, narrastiak eta ugaztunak). Begiratu adibidea (0,125 puntu erantzun zuzen bakoitzagatik)

| Ezaugarri orokorrak                          | Ornodunen taldeak |
|----------------------------------------------|-------------------|
| Adibidez: Ezkata gogorreko azala eta korneak | NARRASTIAK        |
| Igeri maskuria dute                          |                   |
| Aire zakuak dituzte                          |                   |
| Ugatzak dituzte                              |                   |
| Azalaren bidez arnasten dute                 |                   |
| Ez dute hankarik eta arrastaka ibiltzen dira |                   |
| Gorputza ilez estalia dute                   |                   |
| Albo-lerroa dute                             |                   |
| Metamorfosia izaten dute                     |                   |

31/2019 EBAZPENA, otsailaren 1ekoa

21-05-2019

**NATUR ZIENTZIAK**

**4.- Osatu ezazu “erlazioaren funtzioa”ren definizioa, hitz hauek erabiliz. Gogoan izan aditzak erabili behar dituzula egoki diren denboran eta konkordantziak errespetatuz: (0'1 zuzen jarritako hitz bakoitza)**

erantzuna

estimulua

aukera eman

hauteman

eman

prestatu

Erlazioaren funtzioa(k) \_\_\_\_\_ organismoei kanpo eta barne inguruneke  
\_\_\_\_\_ eta \_\_\_\_\_ egokiak \_\_\_\_\_ eta  
\_\_\_\_\_.

**5.- Zirkulazio aparatuari buruz, irakur ezazu testu hau eta erantzun: (0'8)**

Plasma deritzon likidoak eta elementu zelular batzuek osatzen dute odola. Elementu zelular horiek hiru motakoak dira: globulu gorriak, globulu zuriak eta plaketak. Globulu gorriak (hematieak edo eritrozitoak ere deitzen zaie) arduratzen dira oxigenoa garraiatzeaz; horretarako hemoglobina izeneko proteina erabiltzen dute, burdina duena. Globulu zuriek (leukozitoak ere deitzen zaie) defentsarako funtzioa dute, mikroorganismoak fagozitatzen dituztelako eta infekzioei aurre egiten dieten antigorputzak sortzen dituztelako. Plaketek (tronbozitoak ere deitzen zaie) koagulazio prozesuan parte hartzen dute, odol-hodi bat hausten denean odol galera saihesten duena.

○ Zenbat elementu zelular mota ditu odolak? \_\_\_\_\_

Nola deitzen dira? \_\_\_\_\_

○ Zer funtzio dute leukozitoek? \_\_\_\_\_

Nola betetzen dute funtzio hori? \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

○ Zer funtzio dute eritrozitoek? \_\_\_\_\_

Zein substantzia dute funtzio hori egiteko? \_\_\_\_\_

Zein elementu kimikok dauka substantzia hori? \_\_\_\_\_

**ERDI MAILAKO HEZIKETA ZIKLOETAN SARTZEKO PROBA. 2019**

31/2019 EBAZPENA, otsailaren 1ekoa

21-05-2019

**NATUR ZIENTZIAK**

**6.- Esan ondoko esaldiak gezurra (G) edo egia (E) diren: (0'1 zuzen erantzundako hitz bakoitza)**

- 1- Eguzki-energiak elektrizitatea sortzen ahal du eguzki plaken bidez
- 2- Zentral eolikoetan pilatzen dira plaka fotoboltaiko ugari
- 3- Zentral geotermikoak soilik erabiltzen ahal dira berokuntzan
- 4- Uraren zikloak berarekin dakar ura energia berriztagarriaren iturria izatea
- 5- Energia eolikoak ez du inongo arazorik
- 6- Energia nuklearra energia berriztagarriaren adibidea da
- 7- Honako hauei deitzen zaie erregai fosilak: petrolio, gas naturala eta biodiesela
- 8- Tenperatua eta beroa ez dira gauza bera
- 9- Gradu zentigraduak Fahrenheit eskalakoak dira
- 10- Kelvin eskalan ez dugu inoiz tenperatura negatiborik ikusiko
- 11- Zero absolutua deitzen zaio  $-273^{\circ}\text{C}$  tenperaturari

| E edo G |
|---------|
|         |
|         |
|         |
|         |
|         |
|         |
|         |
|         |
|         |
|         |